

Sygn. akt II PK 90/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Beata Gudowska

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa E.K.
przeciwko Politechnice [...]
przy udziale zainteresowanego Ogólnopolskiego Akademickiego Związku
Zawodowego w Warszawie
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 maja 2017 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego [...]
z dnia 28 kwietnia 2015 r., sygn. akt III APa .../15,

I. oddala skargę kasacyjną,

**II. przyznaje adw. A. K. od Skarbu Państwa (Sądu
Apelacyjnego [...]) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej
udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym kwotę 3600
(trzy tysiące sześćset) zł powiększoną o stawkę podatku od
towarów i usług.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 grudnia 2012 r. Sąd Apelacyjny [...] uchylił wyrok Sądu Okręgowego [...] z dnia 30 lipca 2012 r. w części oddalającej powództwo E.K. przeciwko Politechnice [...] o odszkodowanie z art. 18^{3d} k.p. w kwocie 200.000 zł, wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych w kwocie 293,13 zł oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne za 2010 r. w kwocie 4.783,80 zł i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania celem poczynienia ustaleń w zakresie wyjaśnienia, czy powódka faktycznie otrzymywała zaniżone wynagrodzenie, porównania go z wynagrodzeniami wskazanych pracowników mieszczącymi się w tej samej kategorii zaszeregowania, ustalenia przyczyn nieprzyznawania powódce premii uznaniowej, wyjaśnienia kwestii odpracowywania przez powódkę prywatnych wyjść w godzinach pracy, w tym systemu czasu pracy, w jakim powódka była zatrudniona i obowiązującego ją okresu rozliczeniowego oraz rozstrzygnięcia o żądaniu zasądzenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego na podstawie art. 3 ust. 3 pkt 4c w związku z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

W toku ponownego rozpoznawania sprawy przez Sąd pierwszej instancji powódka sprecyzowała powództwo, wnosząc o zasądzenie odszkodowania w kwocie 200.000 zł tytułem naruszenia zasad równego traktowania w zatrudnieniu, kwoty 41.925,58 zł z tytułu utraconych korzyści za okres od 1 czerwca 2010 r. do 7 kwietnia 2011 r. w związku z bezprawnym rozwiązaniem stosunku pracy, kwoty 1000,76 zł tytułem dodatkowego wynagrodzenia rocznego, kwoty 321,74 z tytułu wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych oraz kwoty 100.000 zł tytułem naruszenia jej godności osobistej i dobrego imienia jako pracownika.

Wyrokiem z dnia 30 października 2014 r. Sąd Okręgowy [...] oddalił powództwo.

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2015 r. Sąd Apelacyjny [...] zmienił powyższy wyrok i zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 1.179,51 zł tytułem dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2010 r. oraz wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych (pkt II), uchylił zaskarżony wyrok i umorzył postępowanie w zakresie odsetek od dodatkowego wynagrodzenia rocznego w kwocie 271,96 zł

(pkt I) oraz oddalił w pozostałym zakresie apelację powódki i działającego po jej stronie Ogólnopolskiego Akademickiego Związku Zawodowego w Warszawie (pkt III).

Sąd odwoławczy uznał, że po pierwsze - przed Sądem pierwszej instancji nie doszło do nieważności postępowania określonej w art. 379 pkt 4 k.p.c., gdyż nakaz rozpoznania sprawy w innym składzie w razie uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania dotyczy wyłącznie sędziów (ławników), którzy brali udział w rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku i w jego wydaniu (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 lipca 2014 r., III CZP 55/14), co w sprawie nie miało miejsca, gdyż w wydaniu wyroków Sądu Okręgowego z dnia 30 lipca 2012 r. oraz z dnia 30 października 2014 r. uczestniczyli inni sędziowie i ławnicy; po drugie - co do roszczenia z zakresu ochrony dóbr osobistych powódka nie wykazała przesłanki bezprawności działania strony pozwanej, wymaganej dla zastosowania normy art. 24 k.c. w związku z art. 300 k.p.; po trzecie - niezależnie od powyższego, roszczenie z tej podstawy zostało przez powódkę zgłoszone w dniu 15 kwietnia 2013 r. i z tego względu zdarzenia sprzed 15 kwietnia 2010 r., wobec podniesionego zarzutu przedawnienia, nie mogą decydować o odpowiedzialności finansowej strony pozwanej (art. 442¹ § 1 k.c.); po czwarte - żądania wywiedzione przez powódkę z zakazu „dyskryminacji w aspekcie płacowym” (art. 11³ k.p.) są bezzasadne, gdyż nie mogła ona aspirować w porównaniach wynagrodzenia do stanowisk kierowniczych związanych z odmiennym zakresem obowiązków i odpowiedzialności (art. 78 ust.), a nieprzyznawanie powódce premii uznaniowej spowodowane było negatywną oceną jej zachowania w stosunku do przełożonych i współpracowników oraz mierną oceną poczynañ zawodowych; po piąte - co do zasady wykluczona jest możliwość dochodzenia przez pracownika pełnego odszkodowania z tytułu odpowiedzialności deliktowej pracodawcy (art. 415 k.c. w związku z art. 300 k.p.) w sytuacji dokonania wypowiedzenia umowy o pracę, jako zwykłego trybu rozwiązania stosunku pracy (tak w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 listopada 2007 r., SK 18/05 oraz w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2009 r., I PZP 2/09), a nadto powódka nie tylko nie wykazała przesłanek z art. 415 k.c., w tym powstania szkody, ale nie podjęła w tym zakresie żadnej inicjatywy dowodowej.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła: I. naruszenie przepisów postępowania, tj.: 1) art. 386 § 2 w związku z art. 379 pkt 4 w związku z art. 386 § 5 k.p.c. przez ich niezastosowanie wynikające z błędnego przyjęcia, że nie zachodzi nieważność postępowania pierwszoinstancyjnego w zakresie obejmującym rozprawę z dnia 16 października 2013 r.; 2) art. 378 § 1 k.p.c. przez naruszenie obowiązku rzetelnego i rzeczowego rozpoznania pkt IV apelacji w istotnym aspekcie sprawy dotyczącym zakresu obowiązków i porównania wynagrodzeń, a nie powierzchowności; 3) art. 386 § 6 k.p.c. w związku z wiążącymi wskazaniem zawartymi w wyroku kasacyjnym Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 11 grudnia 2012 r.; II. naruszenie prawa materialnego, a to: 1) art. 442¹ § 1 k.c. przez brak ustalenia „dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie”, co - w przypadku pism pracodawcy (notatek służbowych) dyskredytujących pracownika, a sporządzonych przez pracodawcę bez udziału pracownika i poza jego wiedzą - powinna wyznaczać data pierwszego zapoznania się pracownika z jego treścią, a nie data widniejąca na dokumencie; 2) art. 24 § 1 k.c. przez jego zastosowanie do niedostatecznie ustalonego stanu faktycznego, wyrażające się w całkowitym braku weryfikacji twierdzeń faktycznych, na których oparte było w tym względzie roszczenie w sprawie naruszenia dóbr osobistych; 3) art. 415 k.c. w związku z art. 300 k.p. przez wykluczenie uzupełniającej odpowiedzialności odszkodowawczej w sytuacji, gdy do ustania stosunku pracy doszło w drodze wypowiedzenia umowy o pracę z naruszeniem prawa, a także przyjęcie, że odpowiedzialność na podstawie art. 415 k.c. wymaga wykazania winy umyślnej.

Mając na uwadze powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz uchylenie poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga kasacyjna jest nieusprawiedliwiona.

Naruszenia art. 386 § 2 w związku z art. 379 pkt 4 w związku z art. 386 § 5 k.p.c. (zgodnie z którym w wypadku uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, sąd rozpoznaje ją w innym składzie) skarżąca upatruje w

nieuwzględnieniu przez Sąd odwoławczy nieważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji. W tym zakresie podnosi się w skardze, że „ławnik Zuzanna Jakimowicz uczestniczyła w wydaniu uchylonego wyroku, a następnie uczestniczyła na etapie ponownego rozpoznania sprawy w rozprawie w dniu 16 października 2013 r., w toku której przeprowadzano dowody, które następnie stanowiły oparcie dla podstawy faktycznej wyroku”.

Sąd drugiej instancji przy rozstrzyganiu tej kwestii powołał się na pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2014 r., III CZP 55/14 (OSNC 2015 nr 5, poz. 58), że przewidziany w art. 386 § 5 k.p.c. nakaz rozpoznania sprawy w innym składzie nie dotyczy sędziego, który nie brał udziału w wydaniu uchylonego wyroku. W ocenie Sądu odwoławczego, skoro inny był skład Sądu pierwszej instancji uczestniczący w wydaniu wyroku uchylonego i wyroku wydanego po ponownym rozpoznaniu sprawy, to nie doszło do naruszenia art. 386 § 5 k.p.c., a w konsekwencji do nieważności postępowania, o której mowa w art. 379 pkt 4 k.p.c. Trafnie skarżąca podnosi, że uszło uwagi Sądu drugiej instancji, iż powyższy pogląd Sądu Najwyższego odnosi się do sytuacji, w której sędzia (tu ławnik) uczestniczył w postępowaniu poprzedzającym wydanie zaskarżonego i uchylonego wyroku, ale nie wyrokował, a więc nie zajmował i nie ujawniał w sprawie stanowiska *in merito*.

Rozstrzygnięcie co do trafności oceny powyższej kwestii przez Sąd odwoławczy nie jest jednak konieczne z uwagi na sposób sformułowania zarzutu kasacyjnego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że skoro skarga kasacyjna przysługuje od orzeczeń sądu drugiej instancji, to w postępowaniu kasacyjnym zarzut nieważności może dotyczyć bezpośrednio tylko postępowania przed tym sądem, bez konieczności wykazywania przez skarżącego, że uchybienia procesowe sądu drugiej instancji mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy. W postępowaniu kasacyjnym wyłączone jest natomiast bezpośrednio badanie naruszenia przepisów postępowania przez sąd pierwszej instancji, w tym również naruszeń prowadzących do nieważności postępowania. Kwestia ta może podlegać badaniu i rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy jedynie pośrednio, poprzez przytoczenie przez skarżącego w ramach podstawy kasacyjnej z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. stosownego zarzutu naruszenia przez sąd odwoławczy art. 378 § 1 lub

art. 386 § 2 k.p.c. Wobec tego uchybienie sądu drugiej instancji, polegające na niewzięciu pod rozwagę - z urzędu lub w ramach zarzutu apelacyjnego - nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji, stanowi usprawiedliwioną podstawę kasacyjną z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. tylko wówczas, gdy mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy przed sądem drugiej instancji (por. wyrok z dnia 17 stycznia 2017 r., I UK 497/15, LEX nr 2203528 i szeroko powołane w nim orzecznictwo). Takiego wpływu skarżąca nie tylko nie wykazuje, ale nawet się na niego nie powołuje.

Dotyczy to również pozostałych zarzutów obrazy prawa procesowego, które odnoszą się do ustaleń stanowiących podstawę rozstrzygnięcia o roszczeniu - jak przyjął Sąd drugiej instancji - wywodzonym z zakazu dyskryminacji unormowanym w art. 11³ k.p. W tym zakresie skarżąca nie stawia zarzutów obrazy prawa materialnego. Tymczasem zarzuty naruszenia przepisów postępowania nie mogą być celem samym w sobie, ale zasadniczo muszą służyć wykazaniu błędnego zastosowania przepisu prawa materialnego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia zawartego w wyroku (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2014 r., I PK 316/13, LEX nr 1511811). Inaczej rzecz ujmując, oparcie skargi kasacyjnej wyłącznie na podstawie naruszenia przepisów postępowania uniemożliwia dokonanie oceny, czy wskazywane uchybienia procesowe sądu odwoławczego rzeczywiście były na tyle istotne, że doprowadziły do błędnego zastosowania przepisu (przepisów) prawa materialnego będącego podstawą prawną rozstrzygnięcia. Należy tylko nadmienić, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, iż wyrażona w art. 11³ k.p. i rozwinięta w art. 18^{3a} i nast. k.p. zasada niedyskryminacji (równego traktowania w zatrudnieniu) nie jest tożsama z określoną w art. 11² k.p. zasadą równych praw (równego traktowania) pracowników jednakowo wypełniających takie same obowiązki. W konsekwencji przepisy Kodeksu pracy odnoszące się do dyskryminacji nie mają zastosowania w przypadkach nierównego traktowania niespowodowanego przyczyną uznaną za podstawę dyskryminacji (por. wyrok z dnia 26 stycznia 2016 r., II PK 303/14, Monitor Prawa Pracy 2013 nr 3, s. 114 i szeroko powołane w nim orzecznictwo w tym zakresie). Na takie okoliczności skarżąca nie wskazywała i nie wskazuje.

Niezależnie od tego należy stwierdzić, że w ramach zarzutu naruszenia art. 378 § 1 k.p.c. skarżąca podnosi, że Sąd odwoławczy nie rozpoznał rzetelnie zarzutów zawartych w pkt IV apelacji, a odnoszących się do zakresu obowiązków skarżącej i porównywanych z nią pracowników, charakteru podwyżek wynagrodzeń zasadniczych i kryteriów zmiany ich wysokości oraz kwestii związanych z możliwością naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu przez wykluczenie pracownika z powierzania mu dodatkowych czynności i przyznawania dodatkowego wynagrodzenia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku sądu rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika konieczność osobnego omawiania przez sąd odwoławczy w uzasadnieniu orzeczenia każdego podniesionego w apelacji argumentu, natomiast wynika z niego powinność odniesienia się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący, że sąd rozważył je przed wydaniem orzeczenia (por. wyrok z dnia 14 marca 2013 r., I PK 243/12, LEX nr 1448686 i powołane w nim orzeczenia). Wbrew twierdzeniom skarżącej, Sąd drugiej instancji ustosunkował się do podniesionych przez nią kwestii, stwierdzając, że podwyżki płac miały charakter regulaminowy, różnica w wysokości wynagrodzeń skarżącej i wskazanych przez nią pracowników wynikała z różnic w zakresie zajmowanych stanowisk (powódka zajmowała stanowisko administratora lokalnej sieci komputerowej, porównywane z nią osoby - kierownika działu, głównego informatyka i specjalisty), przypisanych im obowiązków i odpowiedzialności, wyniki zleconych powódce przez pracodawcę zadań były negatywne, a ocena jej poczynąń zawodowych mierna. Trafność takiej oceny Sądu drugiej instancji nie dotyczy sfery regulowanej przez art. 378 § 1 k.p.c.

Z kolei zarzut naruszenia art. 386 § 6 k.p.c. skarżąca uzasadnia nieuwzględnieniem wiążących wskazań w zakresie wyjaśnienia „jakie to szczególne osiągnięcia pozostałych pracowników były przyczyną przyznania im premii” oraz „obiektywnego aspektu sporządzania oceny pracy i fabrykowaniem dokumentów szkalujących powódkę czy kierunkowym działaniem pracodawcy”, podczas gdy Sąd odwoławczy w uzasadnieniu wyroku kasacyjnego z dnia 11 grudnia 2012 r. stwierdził, że „pracodawca powinien stosować obiektywne i sprawiedliwe kryteria oceny pracowników oraz wyników ich pracy”. Przepis art. 386 § 6 zdanie pierwsze

k.p.c. stanowi, że ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji wiążą zarówno sąd, któremu sprawa została przekazana, jak i sąd drugiej instancji, przy ponownym rozpoznaniu sprawy. W wyniku tego związania sąd pierwszej instancji ma obowiązek zastosować się do przedstawionej mu oceny prawnej oraz wykonać wszystkie zawarte w pisemnych motywach wskazówki co do uzupełnienia postępowania dowodowego i zweryfikowania podanych w wątpliwość ustaleń faktycznych lub ponownego rozważenia tych okoliczności, które, według oceny sądu drugiej instancji, rzutują na końcowe rozstrzygnięcie sprawy. Instrukcje te nie mogą natomiast narzucać określonej oceny materiału dowodowego i przesądzać o ustaleniach faktycznych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 2015 r., III PZ 5/15, LEX nr 2051072 i powołane w nim orzecznictwo). W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że w granicach apelacji mieści się rozpoznanie wszystkich prawnomaterialnych aspektów sprawy niezależnie od postawionych zarzutów. Natomiast w odniesieniu do kwestii procesowych w postępowaniu apelacyjnym znaczenie mają tylko takie uchybienia prawu procesowemu, które zostały podniesione w apelacji i nie są wyłączone spod kontroli na podstawie przepisu szczególnego. Sąd apelacyjny może wziąć pod uwagę uchybienia procesowe popełnione przez sąd pierwszej instancji jedynie na zarzut podniesiony w apelacji. Bez ich podniesienia zarzutów tych nie może rozważać, chociażby w jego ocenie miały one wpływ na wynik sprawy (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasadę prawną z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008 Nr 6, poz. 55 oraz wyrok tego Sądu z dnia 19 stycznia 2017 r., I PK 275/16, LEX nr 2238243). Skarżąca nie twierdzi, aby w postępowaniu apelacyjnym formułowała zarzut pominięcia przez Sąd pierwszej instancji zawartych w wyroku kasatoryjnym wskazań co do dalszego postępowania.

Niezasadne są również zarzuty naruszenia prawa materialnego.

Po pierwsze, zarzut obrazy art. 442¹ § 1 k.c. nie może być uznany za skuteczny już tylko z tego względu, że stanowisko co do przedawnienia roszczenia o ochronę dóbr osobistych na podstawie zdarzeń, które miały miejsce przed 15 kwietnia 2010 r. zostało wyrażone przez Sąd drugiej instancji ubocznie i niezależnie od oceny, że w sytuacjach wskazywanych przez powódkę (również zaistniałych

przed powyższą datą) nie można przypisać stronie pozwanej bezprawności działania, będącej bezwzględną przesłanką roszczeń z art. 24 k.c. w związku z art. 300 k.p.

Po drugie, w ramach zarzutu naruszenia art. 24 § 1 k.c. (bez powiązania z art. 300 k.p.) skarżąca wskazuje na jego zastosowanie do niedostatecznie ustalonego stanu faktycznego, „wyrażającego się w braku weryfikacji obszernych i istotnych twierdzeń faktycznych, na których oparte było w tym względzie roszczenie w sprawie naruszenia dóbr osobistych”. W tym zakresie skarżąca powołuje się na zwroty i sformułowania użyte wobec niej przez przełożonego, stanowiące - w ocenie skarżącej - o upokarzaniu, ośmieszaniu, naruszaniu godności, straszeniu prokuratorem i zwolnieniu z pracy, a nadto podnosi poniżanie jej przydzielaniem prac poniżej kwalifikacji, deprecjonowanie wiedzy i kwalifikacji, rozgłaszanie informacji o nieumiejętności poradzenia sobie z powierzonymi zadaniami i rzekomej opieszałości w wykonywaniu zadań oraz wskazuje na kłamliwe i obraźliwe sugestie o odmowie współpracy z nią przez innych pracowników. Wbrew twierdzeniom skarżącej, Sąd drugiej instancji dokonał ustaleń w powyższym zakresie, uznając, że wszystkie opisane przez skarżącą zdarzenia sprawcze mieściły się w formie i treści czynności przewidzianych dla pracodawcy w ramach realizacji stosunku pracy, które obejmują ingerencję pracodawcy w sposób wykonywania przez pracownika jego obowiązków, rzeczową i merytoryczną krytykę poczynań pracownika, wydawanie poleceń oraz stosowanie instrumentów kontroli. W ocenie Sądu odwoławczego, ocena zachowań strony pozwanej nie daje podstaw do przyjęcia bezprawności jej działań, w szczególności przy uwzględnieniu wysoce nagannych i często prowokacyjnych zachowań skarżącej. Oceny tej skarżąca nie kwestionuje.

Po trzecie, zarzut naruszenia art. 415 k.c. w związku z art. 300 k.p. skarżąca uzasadnia wykluczeniem uzupełniającej odpowiedzialności odszkodowawczej pracodawcy w razie wypowiedzenia przez niego umowy o pracę z naruszeniem prawa oraz ograniczeniem tej odpowiedzialności do winy umyślnej. Zagadnienia te niejednokrotnie stanowiły przedmiot wypowiedzi Sądu Najwyższego, w którego orzecznictwie przyjmuje się jednolicie, że po pierwsze - uregulowanie kwestii wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy w art. 47 k.p. wyłącza możliwość dochodzenia dodatkowego odszkodowania na podstawie Kodeksu cywilnego

(w szczególności art. 415 k.c. w związku z art. 300 k.p. - por. wyrok z dnia 13 lipca 2016 r., I PK 216/15, LEX nr 212349 i szeroko powołane w nim orzecznictwo) oraz po drugie - odpowiedzialność pracodawcy na podstawie art. 415 k.c. jest możliwa jedynie w przypadku szczególnie kwalifikowanego zachowania pracodawcy polegającego na zamierzonym (umyślnym) naruszeniu przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę bez wypowiedzenia; pracownik jest wówczas obowiązany wykazać wszystkie przesłanki odpowiedzialności pracodawcy wynikające z art. 415 k.c. (por. np. wyroki z dnia 28 stycznia 2009 r., I PK 135/08, OSNP 2010 nr 15-16, poz. 188; z dnia 22 czerwca 2010 r., I PK 38/10, OSNP 2011 nr 23-24, poz. 290; z dnia 18 sierpnia 2010 r., II PK 28/10, OSNP 2011 nr 23-24, poz. 296; z dnia 4 listopada 2010 r., II PK 112/10, LEX nr 707870; z dnia 1 kwietnia 2011 r., II PK 238/10, LEX nr 898417; z dnia 22 listopada 2012 r., I PK 113/12, LEX nr 1619132). Sąd Najwyższy w obecnym składzie podziela argumentację zaprezentowaną w powyższych wyrokach, uznając brak potrzeby jej powtarzania w sytuacji, gdy skarżąca nie przedstawia żadnych argumentów uzasadniających odstępnie od tej ugruntowanej już linii orzecznictwa.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji wyroku na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c.

kc